

Het recht op ambtelijk vakmanschap

Redactie: Thijs Jansen, Hans Wilmink, Gerard van Nunen, Corné van der Meulen, Meike Bokhorst, Maurits van Leeuwen

Een uitgave van Stichting Beroepseer, oktober 2022

Inhoud

Het recht op ambtelijk vakmanschap

Leeswijzer 9

DEEL 1: NOBLESSE OBLIGE: WAAROM BETERE BORGING VAN HET RECHT OP AMBTELIJK VAKMANSCHAP NOODZAKELIJK IS 13

Over die véél betere ambtenaar na de Toeslagenaffaire 15

Thijs Jansen en Hans Wilmink

Voorbij de perverterende loyaliteiten, naar een recht op vakmanschap? 25

Hans Wilmink

Grondslagen van het recht op vakmanschap 37

Caroline Raat

Ambtelijk vakmanschap en beperking grondrechten 47

Jacques Dijkgraaf

DEEL 2: RECHTSSTATELIJK AMBTELIJK VAKMANSCHAP 55

Rechtsstatelijk ambtelijk vakmanschap, *Introductie* 57

Corné van der Meulen en Gerard van Nunen

‘Het gereedschap waarmee en de werkplaats waarin de ambtenaar werkt, is aan modernisering toe’, *Interview met Arre Zuurmond* 65

Maurits Hoenders

‘Regels zijn de oppervlakkige uitdrukking van de wens tot rechtvaardigheid.’ Over het juridisch besef van rechters en ambtenaren, *Interview met Lukas van den Berge* 75

Hans Wilmink

De mens centraal, ook als de overheid automatiseert *Interview met Marlies van Eck* 83

Hans Wilmink

Op zoek naar een werkende ethische code voor ambtenaren 89

Corné van der Meulen en Gerard van Nunen

Samen reflecteren maakt besluiten beter. Over de invloed van de sociale context op besluiten van ambtenaren, *Interview met Nadine Raaphorst* 97

Gerard van Nunen

DEEL 3: MEER TRANSPARANTIE EN OPENBAARHEID OVER AMBTELIJK WERK 103

Meer transparantie en openbaarheid over ambtelijk werk, *Introductie* 105

Gerard van Nunen en Corné van der Meulen

Transparant werken: wen er maar aan ... 111

Guido Enthoven

Open en transparant: hoe doe je dat? 121

Caroline Raat

DEEL 4: VEILIGE EN INTEGERE AMBTELIJKE ORGANISATIES 131

Veilige en integere ambtelijke organisaties, *Introductie* 133

Corné van der Meulen en Gerard van Nunen

Investeren in psychologische veiligheid loont, *Interview met Joriene Beks* 139

Gerard van Nunen

Integriteit stevig verankeren binnen de Rijksoverheid, *Interview met Leo Huberts en Alain Hoekstra* 145

Corné van der Meulen

Leiderschap voor integere publieke organisaties, *Interview met Leonie Heres* 153

Corné van der Meulen

Aan de waarheid kun je bouwen 161

Erik Pool

DEEL 5: BETERE EN GEMEENSCHAPPELIJKE OPLEIDING EN SOCIALISATIE VAN DE AMBTENAAR 177

Betere en gemeenschappelijke opleiding en socialisatie van de ambtenaar, *Introductie* 179

Gerard van Nunen en Corné van der Meulen

Leren hoe je een goede ambtenaar wordt. Een nieuwe inventarisatie van opleiding en socialisatie van rijksambtenaren 185

Tobias Kwakkelstein

De publieke zaak vergt een publieke focus. Over Public Service Motivation en het ambtelijk vakmanschap, *Interview met Wouter Vandenabeele* 193

Hans Wilmink

Maatwerk als vakmanschap. Over het moreel kompas van juridische professionals bij het zoeken naar aanknopingspunten voor maatwerk 201

Arnt Mein

Ambtelijk vakmanschap in het samenspel tussen beleid, uitvoering en toezicht 207

Meike Bokhorst en Reinier van Zutphen

DEEL 6: CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN 217

Besluit: visie van de redactie. Het viervoudige recht op ambtelijk vakmanschap 219

De redactie

Aanbevelingen van de redactie 227

De redactie

Bijlage 1 – **Dankwoord** 239

Bijlage 2 – **Over de redactie** 241

Bijlage 3 – **Over de auteurs** 243

Bijlage 4 – **Over Stichting Beroepseer** 245

Bijlage 5 – **Boekenreeks Beroepseer** 246

Bijlage 6 – **Over het A+O fonds Rijk en de CMHF** 248

Bijlage 7 – **Verantwoording vragenlijst** 249

Bijlage 8 – **Verantwoording Groepsgesprekken ambtelijk vakmanschap** 253

Noten 255

Stichting beroepseer: <https://beroepseer.nl>